درس ۱۵: افق بیداری اسلامی

مفاهیم آموزشی

۱- نخستین انقلاب

۱) در جهان دو قطبی قرن ۲۰، هویت و جایگاه جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها براساس نسبتی که با یکی از دو قطب جهان؛ یعنی بلوک شرق یا غرب داشتند، شناسایی می‌شد.

۲) انقلاب ایران با اینکه یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب (حکومت شاه) را هدف قرار داده بود ولی به بلوک شرق هم وابسته نبود.

۳) دولتمردان امریکا، انقلاب را با موازین فرهنگ غرب می‌سنجیدند و فکر می‌کردند چون به بلوک شرق هم وابسته نیست، توان مقاومت نداشته و دیر یا زود، بار دیگر دست نیاز به سوی غرب دراز می‌کند در حالی که انقلاب ایران از متن فرهنگ دیگری برمی‌خاست و با موازین غرب قابل سنجش نبود.

۴) ویژگی‌های انقلاب اسلامی ایران:
- در چارچوب آرمان‌های سکولار جهان غرب تعریف نمی‌شد.
- ازمتن فرهنگ اسلامی، برای حفظ هویت اسلامی وتأمین حقوق ازدست رفتهٔ امت اسلامی برمی‌خاست.
- اولین انقلاب جدید بعد از انقلاب فرانسه بود؛ زیرا سایر انقلاب‌ها جدید نبوده و در جهت بسط و گسترش انقلاب فرانسه بودند.

۵) انقلاب فرانسه در ۱۷۸۹ م با آرمان‌های مدرن پس از رنسانس به‌وجود آمد و ابتدا در فرانسه با مشکلاتی روبه‌رو شد، اما بعدها سایر انقلاب‌ها و جنبش‌ها، تحت تأثیر آن و در جهت گسترش آن به‌وجود آمدند از جمله:
- انقلاب‌های ۱۸۳۰ م و ۱۸۴۸ م در سراسر اروپا که رویکردی مانند انقلاب فرانسه داشت.
- انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه با وجود رویکرد متفاوت چپ و سوسیالیستی، به دلیل خصلت سکولار درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.
- دیگر انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن ۲۰: تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند.

۶) فرهنگ‌هایی که در دورهٔ استعمار مقهور و مرعوب جوامع غربی شده بودند، راه‌حل چالش‌های خود را از نگاه نظریه‌پردازان غربی در پیوستن به غرب می‌دانستند.

۷) ✪ انقلاب اسلامی ایران، الگوی رفتاری خود را از فقه اجتماعی و سیاسی شیعه می‌گرفت و از منظر دینی به حل چالش‌های جهان اسلام پرداخت نه مطابق نظر نظریه‌پردازان غربی.

۸) انقلاب ایران با بازگشت به هویت اسلامی، برای جهان غرب نیز فرصت جدیدی برای عبور از بحران‌های معرفتی پدید آورد.

۲- تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر جهان اسلام

۱) دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی، برای مشکلات خود یکی از این دو رویکرد زیر را در نظر داشتند:
الف) مسائل جهان اسلام در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی است.
ب) مسائل جهان اسلام را لیبرالیسم غرب به‌وجود آورده و برای حل آن باید از اندیشه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی کمک گرفت.

۲) مسئلهٔ فلسطین:
کشورهای اسلامی تا پیش از انقلاب ایران، در حاشیهٔ بلوک شرق یا غرب قرار می‌گرفتند و برخوردشان با مسائل مهم جهان اسلام مانند مسئلهٔ فلسطین با توجه به یکی از این دو رویکرد بود.

✪ موضع کشورهای اسلامی در برابر فلسطین:
الف) کشورهای زیر نفوذ غرب: به رسمیت شناختن اسرائیل یا سازش با آن
ب) کشورهای زیر نفوذ شرق: تشکیل جبههٔ پایداری و مقاومت

- ✪ گروه‌های مبارز فلسطینی ناگزیر به‌دستهٔ دوم پیوستند و هویتی مارکسیستی یا ناسیونالیستی پیدا کردند.
- گروه‌های مارکسیستی هویت الحادی داشتند و جایگاهی برای باورهای دینی قائل نبودند.
- گروه‌های ناسیونالیستی با موضع قوم‌گرایی عربی، اسلام را به‌عنوان پدیده‌ای عربی می‌پذیرفتند.
- وضعیت فلسطین به‌عنوان یکی از عرصه‌های تقابل شرق و غرب:
  الف) دولت اسرائیل وابسته به بلوک غرب بود و از جانب آنها حمایت مالی و تسلیحاتی می‌شد.
  ب) جبههٔ مقابل وابسته به بلوک شرق بود و با تسلیحات روسی می‌جنگید.
- ✪ دولت مصر که مظهر ناسیونالیسم عربی بود در زمان انور سادات با اسرائیل قرارداد کمپ‌دیوید را بست که موجب تضعیف گروه‌های فلسطینی شد. (بعد از مرگ جمال عبدالناصر)

@KonkurTBook

ـ انقلاب ایران، الگوی جدیدی برای امت اسلامی بود.

ـ اهمیت ایران در مسئلهٔ فلسطین
- الف) ساقط کردن شاه که مهم‌ترین حامی اسرائیل در منطقه بود.
- ب) راهکار جدیدی برای مبارزه با صهیونیسم ارائه داد.

ـ انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعه، مسئله اسرائیل را به‌عنوان مسئلهٔ جهان اسلام مطرح کرد.

ـ پیامدهای بازگشت به اسلام
- ـ اولاً مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان مخدوش کرد.
- ـ ثانیاً مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع باور اسلامی و تکیه بر قدرت الهی و ایمان به خداوند آغاز کرد.

۳) ✪ نمونه‌هایی از جنبش‌های اسلامی تحت تأثیر انقلاب اسلامی
- ـ فلسطین: شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی
- ـ افغانستان: تشکیل جهاد اسلامی در برابر حکومت وابسته به شرق
- ـ الجزایر: تشکیل جبههٔ نجات اسلامی و پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰

۴) مهم‌ترین پیامد انقلاب ایران در جهان اسلام، سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های مردم در کشورهای عربی از ۱۳۸۹هـ. ش تاکنون است که باعث سقوط چهار قدرت سیاسی عربی شده است.

۵) ✪ دولت‌های غربی، قیام مردم کشورهای عربی را بخشی از فرایند غربی شدن آنها معرفی و آن را «بهار عربی» نامگذاری کرده‌اند امّا به قدرت رسیدن اسلام‌خواهان در این کشورها نشان از شروع بیداری اسلامی دارد.

۶) ✪ نخستین بیدارگران در جهان اسلام، اندیشمندانی بودند که برای حفظ استقلال و عزت جهان اسلام، به دنبال اصلاح رفتار حاکمان جوامع اسلامی بودند.

۷) امروزه بیداری اسلامی، حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام است.

۸) انقلاب ایران از طریق بیداری اسلامی، الگوی جدیدی برای امت اسلامی مطرح کرده که اگر در جوامع اسلامی تحقق یابد، این جوامع به سوی نظامی بر مدار فقاهت و عدالت حرکت می‌کند.

۹) امام خمینی(ره) در وصیت‌نامه الهی ـ سیاسی خود، تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های مستقل را برای آیندهٔ مسلمانان ترسیم می‌کند.

۳- جغرافیای فرهنگی جهان جدید

۱) انقلاب اسلامی با اینکه در ایران و براساس معرفت شیعی به‌وجود آمد ولی رسالت خود را به حلّ چالش‌های ایران یا شیعیان جهان محدود نکرد.

۲) رسالت انقلاب ایران
- الف) پاسداری از عزت و اقتدار جهان اسلام
- ب) دفاع از محرومان و مستضعفان جهان
- ج) مخاطب قرار دادن فطرت همهٔ انسان‌ها
- د) توجه به حلّ مشکلات معرفتی و معنوی بشر

۳) نکات نامهٔ امام خمینی به گورباچف
- ـ اشاره به اشکالاتی در محدود کردن علم به شناخت حسی و عقلی
- ـ پیش‌بینی فروپاشی بلوک شرق
- ـ درخواست از شوروی برای آمدن به سوی آموزه‌های اسلام برای عبور از بحران‌ها و فرستادن نخبگانشان به ایران برای فراگیری حکمت و علوم اسلامی

۴) ✪ تأثیرات جهانی انقلاب اسلامی ایران
- ـ بروز بحران‌های معرفتی غرب و چالش‌های آن
- ـ شاهدی بر حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غیرغربی
- ـ تأثیرگذاری بر شکل‌گیری و گسترش اندیشه‌های پسامدرن
- ـ ایجاد رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی
- ـ از دست رفتن اعتبار جهانی آرمان‌های بعد از رنسانس
- ـ شکل‌گیری نظریه‌های ناظر بر افول سکولاریسم

۵) ✪ تأثیر انقلاب بر کشورهای جهان سوم: قرار دادن راه نوینی در مسیر این کشورها که موقعیت دو قطب سیاسی قرن بیستم را در هم ریخت و قطب‌بندی جدیدی ایجاد کرد.

۶) ✪ جهان غرب برای جلوگیری از تأثیرگذاری انقلاب اسلامی، اقدامات مستمری انجام داد. طراحی و اجرای کودتای نوژه و جنگ تحمیلی از نخستین تلاش‌های غرب برای مقابله با انقلاب اسلامی بود.

۷) در جنگ ایران و عراق، تمام کشورهای بلوک شرق و غرب با اسلحه و پول خود علیه ایران متحد شدند، در حالی که ایران از ابتدایی‌ترین تجهیزات محروم بود.

۸) مقاومت انقلاب اسلامی در دههٔ نخست پیدایش، موقعیت بلوک شرق را متزلزل و موقعیت جهان اسلام را به‌عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد.

۹) ✪ کشورهای غربی ابتدا می‌خواستند فروپاشی بلوک شرق را به تشکیل نظام نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند. نظریهٔ «پایان تاریخ» فوکویاما همین معنا را القا می‌کرد، اما انقلاب اسلامی این نظریه را باطل کرد.

@KonkurTipBook

۱۰) نظریهٔ جنگ تمدن‌ها را برخی نظریه‌پردازان غربی دربارهٔ حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام بیان کردند.

✪ نظریهٔ جنگ تمدن‌ها:
- اولاً با قراردادن دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجستهٔ انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت.
- ثانیاً با طرح جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانهٔ جهان غرب به جنبش‌های اسلامی را توجیه می‌کرد و هراسی را که قبلاً نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌ساخت.

۱۱) اقتصاد و سیاست غرب نیازمند مناطق پیرامونی است به همین دلیل با حرکت‌های مستقل در جهان اسلام مقابله می‌کند.

۱۲) ✪ فعالیت‌های غرب برای مقابله با حرکات مستقل اسلامی:
- مقابلهٔ نظامی و سیاسی مستقیم مانند دخالت در افغانستان و عراق
- محاصره و تحریم اقتصادی از طریق سازمان‌های بین‌المللی مانند تحریم ایران
- تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در غرب برای پر کردن خلأ معنوی فرهنگ غرب
- تصویرسازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی از راه ایجاد جریان‌های تروریستی وهابی
- تفسیر سکولار از اسلام و حمایت از اسلام امریکایی در مقابل انقلاب اسلامی
- مدیریت جنگ رسانه‌ای همه‌جانبه در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام
- ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام

سؤال متن ۱۲۴

✪ **دستاوردهای بیداری اسلامی چیست؟** توجه کشورهای اسلامی به اتکای بازگشت به اسلام، برپایی جنبش‌هایی مانند جنبش مردم مصر، افغانستان و الجزایر، قیام مردم در کشورهای عربی که همهٔ اینها با هدف به قدرت رسیدن اسلام و حفظ استقلال در مقابل غرب انجام شده است.

✪ **غرب برای مقابله با بیداری اسلامی چه کارهایی انجام داده است؟** مقابلهٔ نظامی مستقیم شبیه دخالت در افغانستان و عراق، تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار، تفسیر سکولار از اسلام، ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی و ...

✪ **انقلاب اسلامی ایران بر جریان بیداری اسلامی چه تأثیراتی داشته است؟** اثرگذاری بر جنبش‌هایی در کشورهای اسلامی مانند مصر، الجزایر و افغانستان و جنبش کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹هـ.ش به بعد، ایجاد الگویی جدید برای مبارزه با اسرائیل و اهمیت‌بخشی به مسئلهٔ فلسطین با اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعه

برخی دانشمندان علوم اجتماعی، انقلاب اسلامی ایران را نخستین انقلابی می‌دانند که پس از انقلاب فرانسه در سطح جهان اتفاق افتاده است. این گفته به چه معناست؟ چرا در مورد انقلاب اسلامی ایران چنین گفته می‌شود؟ انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب مردمی با آرمان‌ها و رهبر مشخّص بود. این انقلاب خودجوش و بر پایهٔ مبانی معرفتی محکمی شکل گرفته بود. انقلاب اسلامی برخلاف دیگر انقلاب‌های پس از انقلاب فرانسه به هیچ قدرتی وابسته نبود و در استقلال کامل نسبت به دو بلوک غرب و شرق شکل گرفت، به همین جهت آن را نخستین انقلابی که تمام عناصر یک انقلاب واقعی را داشت، می‌خوانند. (تمام انقلاب‌های دیگر در ادامه و تحت تأثیر انقلاب فرانسه بودند اما انقلاب اسلامی ایران هویتی مستقل داشت.)

گفت‌وگو کنید ۱۲۵

به نظر شما ...؟ شباهت: هر دو خواستار تغییر وضع موجود و یک شیوهٔ نوین ساختار سیاسی بودند.
تفاوت: انقلاب فرانسه با آرمان‌های مدرن و سکولار، امّا انقلاب اسلامی ایران با آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی شکل گرفت.

گفت‌وگو کنید ۱۲۹

دربارهٔ تفاوت حرکت ... نخستین بیدارگران در جهان اسلام، اندیشمندان و عالمانی بودند که با نظر به خطر سیاسی دولت‌های غربی، استقلال و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند، آنها برای رسیدن به این منظور، به اصلاح رفتار حاکمان جوامع اسلامی می‌پرداختند.
اما بیداری اسلامی حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به متن مردم و فرهنگ عمومی جامعهٔ اسلامی است و خواهان دگرگونی در ساختار سیاسی است. (برای مطالعهٔ بیشتر به وبلاگ گروه علوم اجتماعی شیروان مراجعه کنید.)

سؤال متن ۱۳۰

✪ **دنیای دو قطبی قرن بیستم چگونه فرو ریخت و جغرافیای فرهنگی و سیاسی جهان جدید چگونه به‌وجود آمد؟ قطب‌های اصلی این جهان کدام‌اند؟** دنیای دو قطبی با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ از بین رفت و کشورهایی که جزء اتحاد شوروی بودند هر یک مستقل شدند. بیشتر این کشورها جذب رویکرد لیبرالیستی غرب شدند. قطب‌های این جهان عبارت‌اند از: بلوک شرق شامل شوروی، اروپای شرقی و چین و بلوک غرب شامل آمریکا، اروپای غربی و دیگر کشورهای جهان که از سیاست‌های اقتصاد آزاد پیروی می‌کردند. با فروپاشی شوروی، غرب خود را تنها ابرقدرت جهان می‌دانست و تصور نمی‌کرد دیگر مقاومتی در مقابل آن شکل بگیرد که البته مقاومت‌های جهان اسلام این تصور را باطل کرد.

@KetabVIP.com

تأمل کنید ۱۳۳

به نظر شما ... . فرصت‌های اسلام در برابر محدودیت‌های غرب: شکل‌گیری رویکرد معنوی به زندگی اجتماعی در سطوح مختلف جوامع غربی، مورد سؤال قرار گرفتن ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس، افول سکولاریسم

در این برهه از زمان طرح ارزش‌های اسلامی با عقلانیت نظری و عملی می‌تواند در جوامع غیراسلامی گسترش یابد. البته نیازمند عملکرد صحیح نظام سیاسی ایران و دستیابی به تکنولوژی‌های برتر ارتباطی است. (برای مطالعهٔ بیشتر به وبلاگ گروه علوم اجتماعی چهارمحال و بختیاری مراجعه کنید.)

مفاهیم اساسی ۱۳۴

بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی ایران، جهان دو قطبی، انقلاب فرانسه، بازگشت به هویت اسلامی، اندیشه‌های لیبرالیستی، مارکسیستی و سوسیالیستی، مسئلهٔ فلسطین، جنبش‌های اسلامی، بیداری اسلامی، بهار عربی، جنگ تمدن‌ها، پایان تاریخ

خلاصه کنید ۱۳۴

- بیداری اسلامی حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جامعهٔ اسلامی است.

- برخی دانشمندان انقلاب اسلامی ایران را نخستین انقلابی می‌دانند که پس از انقلاب فرانسه در سطح جهانی اتفاق افتاده است.
- انقلاب اسلامی ایران، انقلابی نبود که در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های سکولار جهان غرب تعریف شده باشد.
- تا پیش از انقلاب اسلامی هر یک از کشورهای عربی به یکی از بلوک‌های شرق و غرب گرایش داشتند.
- فلسطین یکی از عرصه‌های تقابل بلوک شرق و غرب بود.
- انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و با اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مسئلهٔ فلسطین را به‌عنوان مسئلهٔ جهان اسلام مطرح کرد.
- مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام جنبش‌های گسترده در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ هـ.ش به بعد بود.
- انقلاب اسلامی راه نوینی را فرا روی کشورهای جهان سوم قرار داد.
- مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دههٔ نخست پیدایش، موقعیت بلوک شرق را به‌عنوان تنها رقیب بلوک غرب متزلزل ساخت و موقعیت جهان اسلام را به‌عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد.

آنچه از این درس آموختیم ۱۳۴

همان‌گونه که انقلاب فرانسه، سرآغاز شکل‌گیری یک جهان دنیوی بود، انقلاب اسلامی ایران، سرآغاز شکل‌گیری یک جهان توحیدی است. در جهان دو قطبی، هویت همهٔ جنبش‌ها و جوامع براساس نسبت آنها با یکی از دو قطب شرق و غرب تعیین می‌شود. انقلاب ایران حکومت وابسته به غرب شاه را هدف قرار داد ولی خود به بلوک شرق هم وابسته نبود و در تعریف جهان دو قطبی نمی‌گنجید، زیرا انقلاب ایران از متن فرهنگی دیگر برخاسته بود. انقلاب ایران از متن فرهنگ اسلامی، برای حفظ هویت و تأمین حقوق امت اسلامی برخاسته بود.

پس از انقلاب فرانسه، انقلاب ایران اولین انقلاب جدید بود، زیرا با وجود انقلاب‌ها و جنبش‌های دیگر قبل از خود، چون این جنبش‌ها نسخهٔ جدیدی از انقلاب فرانسه و ادامه‌دهندهٔ راه همان انقلاب بودند، انقلاب جدید محسوب نمی‌شدند. انقلاب‌های اروپا و روسیه همگی مانند انقلاب فرانسه رویکردی سکولار داشتند و دیگر جنبش‌های آزادی‌بخش نیز تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند. فرهنگ‌های مقهور غرب راه‌حل چالش خود را از نگاه نظریه‌پردازان غربی، در پیوستن به غرب می‌دانستند. کشورهای اسلامی تا پیش از انقلاب ایران، در حاشیهٔ بلوک شرق یا غرب قرار می‌گرفتند و برخوردشان با مسائل جهان اسلام هم از همین منظر بود مثلاً در مسئلهٔ فلسطین برخی کشورهای اسلامی زیر نفوذ غرب، اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و برخی زیر نفوذ شرق جبههٔ مقاومت تشکیل دادند. دولت مصر که مظهر ناسیونالیسم عربی بود در زمان انور سادات با اسرائیل قرارداد کمپ دیوید را بست که موجب تضعیف گروه‌های فلسطینی شد. انقلاب ایران الگوی جدیدی برای امت اسلامی بود و راهکار جدیدی برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد. انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه شیعه، مسئلهٔ فلسطین را به‌عنوان مسئلهٔ جهان اسلام مطرح کرد. بازگشت به اسلام، مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان مخدوش و مقاومت در مقابل صهیونیسم را از موضع باور اسلامی آغاز کرد و جنبش‌هایی در سایر کشورهای اسلامی و عربی ایجاد کرد مانند مصر، الجزایر، تونس، افغانستان و ...

نخستین بیدارگران در جهان اسلام برای حفظ استقلال و عزت جهان اسلام به دنبال اصلاح رفتار حاکمان بودند، اما امروزه بیداری اسلامی حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی است. رسالت انقلاب ایران پاسداری از عزت جهان اسلام، دفاع از محرومان و توجه به حل مشکلات معرفتی بشر است. تأثیرات جهانی اسلام چشمگیر است از جمله بروز بحران‌های معرفتی غرب، تأثیرگذاری بر اندیشهٔ پسامدرن، ایجاد رویکرد دینی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی و...

@KonkurVIPBook

ارزشیابی مستمر

الف) درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخّص کنید. (۰/۷۵ نمره)

۱ در جهان دو قطبی قرن بیستم، هویت جنبش‌ها و انقلاب‌ها براساس نسبتی که با یکی از دو قطب جهان داشتند، شناسایی می‌شد. ☐ درست ☐ نادرست

۲ انقلاب اسلامی ایران، الگوی رفتاری خود را از نظریه‌پردازان غربی می‌گرفت. ☐ درست ☐ نادرست

۳ مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های گستردهٔ مردم در کشورهای عربی است. ☐ درست ☐ نادرست

ب) گزینهٔ درست را با علامت ✓ مشخّص کنید. (۰/۷۵)

۴ برخورد کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب بودند و آنهایی که زیر نفوذ و در حاشیهٔ بلوک شرق بودند با موضوع فلسطین به ترتیب چگونه بود؟ (کنکور سراسری ـ ۹۲)

الف) در جهت سازش با دولت اسرائیل گام برمی‌داشتند و جبههٔ پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند - دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و گروه‌های مبارز فلسطینی با آنها مقابله می‌کردند.

ب) دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی قائل نبودند - از موضع قوم‌گرایی عربی به اسلام می‌نگریستند و در جهت سازش با اسرائیل گام برمی‌داشتند.

ج) دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و یا در جهت سازش با آن گام برمی‌داشتند - جبههٔ پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند و گروه‌های مبارز فلسطینی ناگزیر به بخش اخیر ملحق می‌شدند.

د) با تسلیحات و حمایت‌های مالی آشکار به تجهیز دولت اسرائیل می‌پرداختند و گروه‌های مبارز فلسطینی از موضع قوم‌گرایی عربی با آنها سازش می‌کردند - جبههٔ پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند و گروه‌های مبارز فلسطینی ناگزیر به بخش اخیر ملحق می‌شدند.

۵ گروه‌های ناسیونالیستی فلسطین، اسلام را چگونه می‌پذیرفتند؟ (گروه علوم اجتماعی نوشهر ـ خرداد ۹۷)

الف) پدیده‌ای عربی ب) پدیده‌ای الحادی ج) دینی الهی د) جایگاهی برایش قائل نبودند.

۶ به ترتیب دیدگاه گروه‌های ناسیونالیستی و مارکسیستی فلسطین چگونه بود؟ (کنکور سراسری ـ ۹۴)

الف) با هویت الحادی خود، جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند - از موضع قوم‌گرایی عربی به اسلام می‌نگریستند و اسلام را از جهت اینکه پدیده‌ای عربی است می‌پذیرفتند.

ب) از موضع قوم‌گرایی عربی به اسلام می‌نگریستند و اسلام را از جهت اینکه پدیده‌ای عربی است می‌پذیرفتند - با هویت الحادی خود، جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند.

ج) با سلاح‌های روسی می‌جنگیدند و جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند - اسلام را از جهت اینکه پدیده‌ای عربی است می‌پذیرفتند و از حمایت‌های مالی آمریکا و انگلستان بهره می‌بردند.

د) در جهت سازش با اسرائیل گام برمی‌داشتند و از موضع قوم‌گرایی عربی به اسلام می‌نگریستند - جبههٔ پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند و اسلام را از جهت اینکه پدیده‌ای عربی است می‌پذیرفتند.

ج) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱/۵)

۷ ..... نخستین انقلابی بود که بعد از انقلاب فرانسه اتفاق می‌افتاد.

۸ در زمان انور سادات، دولت مصر در قرارداد ..... اسرائیل را به رسمیت شناخت.

۹ دولت‌های غربی تلاش کردند، انقلاب‌های کشورهای عربی را بخشی از فرایند غربی شدن آنها معرفی کنند و آن را ..... نامیدند.

د) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱۰ چرا سردمداران شرق و غرب می‌پنداشتند که انقلاب اسلامی ایران دوام نخواهد داشت؟ (۱/۵) (گروه علوم اجتماعی نوشهر ـ خرداد ۹۷)

۱۱ دولت مصر در زمان چه کسی و چگونه دولت اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مسئله چه نتیجه‌ای به دنبال داشت؟ (۱/۵) (اصفهان ـ مدرسهٔ دهخدا ـ خرداد ۹۷)

۱۲ نظریهٔ جنگ تمدن‌ها چگونه در جهت اسلام‌هراسی قدم برمی‌داشت؟ (۱) (گروه علوم اجتماعی اصفهان ـ خرداد ۹۶)

۱۳ انقلاب اسلامی و بازگشت به اسلام چه تأثیری بر مسئلهٔ فلسطین گذاشت؟ (۱) (تهران ـ مدرسهٔ باقرالعلوم ـ خرداد ۹۷)

۱ درست (۰/۲۵) ۲ نادرست (۰/۲۵) ۳ درست (۰/۲۵) ۴ گزینهٔ «ج» (۰/۲۵) ۵ گزینهٔ «الف» (۰/۲۵) ۶ گزینهٔ «ب» (۰/۲۵)
۷ انقلاب اسلامی ایران (۰/۵) ۸ کمپ دیوید (۰/۵) ۹ بهار عربی (۰/۵) ۱۰ آنها انقلاب را با موازین جهان دو قطبی می‌سنجیدند (۰/۵) اما به دلیل اینکه انقلاب ایران اولاً نظام سیاسی وابسته به غرب را هدف قرار داده بود (۰/۵) و ثانیاً با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد. (۰/۵) این سردمداران تصور می‌کردند نمی‌تواند تداوم پیدا کند. ۱۱ در زمان انورسادات (۰/۵) و طی قرارداد کمپ دیوید (۰/۵) مصر اسرائیل را به رسمیت شناخت که این مسئله موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد. (۰/۵) ۱۲ این نظریه اولاً با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت. (۰/۵) ثانیاً با طرح جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانهٔ جهان غرب به جنبش‌های اسلامی را توجیه می‌کرد. (۰/۵) ۱۳ شاه را که مهمترین حامی اسرائیل در منطقه بود از قدرت ساقط کرد (۰/۵) و راهکارهای جدیدی برای مبارزه با صهیونیسم ارائه داد. (۰/۵)

@KonkurPRO

جدول بودجه‌بندی آزمون‌های پایان نوبت اوّل و دوم

شمارهٔ درس	نوبت اوّل	نوبت دوم
۱	۲/۵	
۲	۲/۵	
۳	۲/۵	
۴	۲/۵	۵
۵	۲/۵	
۶	۲/۵	
۷	۲/۵	
۸	۲/۵	
۹		۲
۱۰		۲
۱۱		۲
۱۲		۲
۱۳		۲/۵
۱۴		۲
۱۵		۲/۵
جمع	۲۰	۲۰

سؤال‌های امتحانی

کردستان - مدرسهٔ فرزانگان ۱

آزمون: دی ماه (پایان نوبت اوّل) | مدّت: ۵۰ دقیقه | تاریخ: ۹۹/۱۰/۲۷

الف) عبارت‌های درست یا نادرست را مشخص کنید. ۳

۱ فرهنگ جهانی باید روحیهٔ تعهد و عدم مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند. درست ☐ نادرست ☐

۲ آرمان‌ها و ارزش‌های صهیونیسم، نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد. درست ☐ نادرست ☐

۳ هنر قرون وسطی بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند. درست ☐ نادرست ☐

۴ دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزهٔ دینی داشتند. درست ☐ نادرست ☐

۵ جهان ذهنی همان بخش اجتماعی جهان انسانی است. درست ☐ نادرست ☐

۶ از نگاه قرآن جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت است. درست ☐ نادرست ☐

ب) گزینهٔ درست را انتخاب کنید. ۷

۷ جهان غرب از چه طریقی فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند؟

الف) اقتصاد ب) رسانه ج) سیاست د) علم

۸ کدام مورد از ریشه‌های انقلاب فرانسه به شمار نمی‌رود؟

الف) دوران رنسانس ب) پروتستانتیسم

ج) اندیشه‌های فلسفی روشنگری د) تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی

۹ همهٔ موارد زیر در پیشرفت و گسترش استعمار اولیه نقش داشتند به جز .....

الف) دریانوردی ب) تجارت ج) فنون نظامی د) رشد فناوری

۱۰ دربارهٔ دومین مرحله از تاریخ فرهنگ غرب کدام مورد نادرست است؟

الف) آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند.

ب) آباء کلیسا با رویکرد دنیوی خود نوعی دنیاگرایی و سکولاریسم عملی را دنبال می‌کردند.

ج) آباء کلیسا بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند و به بهانهٔ وحی و ایمان، عقل را از اعتبار می‌انداختند.

د) قدرت‌های محلی و پادشاهان، دخالت دین در امور دنیوی را انکار می‌کردند که این امر اقتدار کلیسا را در هم ریخت.

۱۱ روشنگری در قرن نوزدهم و بیستم در فرهنگ غرب جنبه ..... گرایانه پیدا کرد.

الف) حس ب) عقل ج) ذهن د) درون

۱۲ مسلمانان آسیای جنوب شرقی چگونه با فرهنگ اسلامی آشنا شدند؟

الف) علم و دانش ب) تجارت ج) استعمار د) سیاست

@KonkurVIPBook